

Caracterizarea lui Mihai Viteazul in antiteza cu Pasa Hassan

Balada culta ""Pasa Hassan"", evoca unul dintre momentele importante ale istoriei noastre nationale si anume lupta de la Calugareni din August 1595, cand, sub conducerea domnitorului nostru Mihai Viteazul romanii obtin o bine meritata victorie in fata turcilor contropitori.

Desi balada poarta ca titlu numele lui Hassan, personajul principal este Mihai Viteazul care participa la toate momentele si de a carui prezenta luam cunostinta inca din primul vers : ""Pe voda- l zareste calare trecand"". Astfel inca de la inceput se observa intentia autorului de a prezenta cele doua personaje in antiteza.

Daca Pasa Hassan, conducatorul armatei otomane este infatisat la inceput, static, departe de campul de lupta, ceea ce-i prefigureaza lasitatea- trasatura sa dominanta, Mihai Viteazul conducatorul Tarii Romanesti si armatie romane, dupa cum aflam inca din expozitiune este prezent pretutindeni. Bun organizator si strateg, calauzit de un fierbinte patriotism, si caracterizat de spirit de sacrificiu, se afla in fruntea romanilor, fiindu-le exemplu prin faptele ostasilor sai. Hassan este incapabil de a actiona si de a conduce singur ostile si de a face prin intermediul lui Mihai Viteazul caruia ii trimite o porunca"" In schimb, viteaz cum ii spune numele, voda este vijelios, impetuos si intreprinzator. In schimb, viteaz cum ii spune, insusirile sunt reliefate prin folosirea prin folosirea metaforei ""fulger"" sinonima cu ""spada"", ""arma de lupta"", Mihai aparand in postura unui zeu neindurator care arunca asupra navalitoare cu fulgerele maniei sale. Aceleasi scop servesc si hiperbolele , ""calare facand """, ""se-deasca cu vuiet curajand """, ""cad in mocirla un val dupa val"".In timpul luptei, Pasa se manifesta prin uimire vizibila pe chipul sau(de mirare e negru pamant) nu stie daca ceea ce vede este vis sau realitate, pe cand Mihai se dovedeste darz, hotarat, energic si curajos. Are si un puternic simt al anticipatiei, caci isi da seama imediat de intentiile turcilor. Cand este provocat la lupta, Hassan este cuprins de teama si de groaza, pentru ca stie ca Mihai este inversunat impotriva celor care i-au incalcat tara si ca mobilul actiunilor sale este dorinta de libertate a neamului, subordonat unui puternic sentiment patriotic. Asumandu-si responsabilitatea unei confruntari directe, voievodul roman dovedeste demnitate, mandrie si spirit de sacrificiu in timp ce pasa este disperat, gasind ca ultima si unica solutie, fuga. Prin infatisarea lui(""e galben perit, are barba valvoi, ii dardaie dintii"") prin comportarea""cu fraul pe coama el fuge nebun"" , isi rupe cu mana vestmantul, pasa devine ridicol, deoarece spaima lasitatea si disperarea de care da dovada nu sunt justificate pentru un cuceritor dornic de marire, iar neacceptarea confruntarii directe cu adversarul si fuga pana la taberele proprii jurand ""sa zaca de spaima o luna"" capata accente grotesti.

Spre deosebire de Hassan, desfigurat de groaza, Mihai Viteazul impresioneaza prin maretia trupului, asprimea vorbei, curtezanta fetei si neinfricarea, aceste insusiri fiind evidentiata de aceasta data de catre autor printr-o hiperbola constituita din comparatii si metafore cu elemente din natura. Mihai este vazut astfel de ochii ingroziti ai pasei, asemenea unui urias care domina campul de lupta si baga panica in dusmani. Imaginea lui se realizeaza ca reflex al spaimii. Daca poetul a intentionat sa infatiseze prin Hassan prototipul cotropitorului trufas, dar las in acelasi timp, in fata impetuozitatii si vitejiei adversarului, prin Mihai a realizat simbolul luptei pentru independenta, al

vitejiei, si demnitatii poporului roman. De aceea scriitorul isi indreapta tota dragostea si admiratia catre acest erou. In schimb, comportamentul lui Hassan nu-i poate trezii decat dezaprobare si dispret, atitudinea pe care autorul si-o exprima direct si puternic, apelandu-si la ironie. Insusirile alese ale voievodului roman sunt puse in evidenta nu numai prin procedeele artistice mentionate cisi prin faptele sale, dar si printr-un procedeu dominant : antiteza cu Pasa Hassan. Se remarca de asemenea si faptul ca multe din trasaturile lui Mihai Viteazul sunt prezentate prin prisma adversarului sau, a lui Hassan, acesta aceasta fiind inca o dovada a maiestriei cu care Cosbuc isi creioneaza personajele.